

Pörgessük vissza egy picit az idő kerekét. Ugye a jogi pályafutásod, mint említetted, a gazdasági szférához, vállalatokhoz, biztosítóhoz kötődött kezdetben. Hogyan? És miért kerültél az ügyészségre. Meglehetősen atipikusnak tűnik, hiszen aki jogászként a pénzügyi vagy vállalati szektorba helyezkedett el, az többnyire az igazságszolgáltatásban már legfeljebb csak másfajta minőségben vett részt, vagy keveredett?

- Hát, ugye csak igazat szabad erre válaszolni. Egyszerű oka van, elváltam 1980-as éveknek a legelején, és akkor változtatni kellett, és lakhelyre is szükség volt, és egy kiváló ügyész barátom volt. Míg nem én ismerem, nevezni, Kovács László, akkori Mátészalkai vezető, aki bölcs volt, és azt mondta, hogy gyere, ügyésznek, és itt a helyed. Nekem kifejezetten tetszett korábban is, de nem gondolkodtam ilyenén. És hát azok az idők olyanok voltak, hogy keresték az embereket, és én akkor egy Józsvárosban kaptam egy 53 négyzetméteres, egy plusz két fél szobás szolgálati lakást, ami az akkori egzisztenciális problémáimat tökéletesen megoldotta. Azt hiszem, hogy emiatt akár irigyelni is lehet az akkori időket, mert ma már ilyen nincs.

Elkezdtél dolgozni az ügyészségen, a nyolcvanas éveknek majdnem a közepén. Bizonyos szempontból politikai értelemben a fordulat kezdete, hiszen a gorbacsovi időszak együréses politikája, peresztrójkája azért egész kelet-közép-európai régióban éreztette hatását. Az ügyészség, mint a kommunista államhatalom vádhatósága, bármilyen módon kellett, hogy alkalmazkodjon az új idők újszerűhez, vagy nagyjából a rendszerváltásig ugyanolyan struktúrában és szervezeti kultúrában működött az ügyészség.

- Sőt, hát az a rossz hírem van, hogy nagyon nagy változás a mai napig sincs az ügyészségben. És ezt mindenki úgy fogja föl, ahogy akarja, ez lehet dicséret is, meg bírálat is. - Tudniillik dicséret abban az értelemben, hogy az ügyészség ma is rendkívül hatékonyan működik. A vád eredményessége ma is 98 százalék körül van, és abban az időben is nagyon magas volt a váderedményesség. Most az, hogy a struktúra. Tehát az ügyészségen belül nem változott az, hogy az ügyészi szervezet hierarchikusan épül fel, utasításos rendszer van, és az egyes szintek alárendelten működnek, kötelesek végrehajtani az utasításokat. Ilyen, hogy ügyészi függetlenség az létezik, de ez dialektikus egységben van az utasításokkal,

és ezt a harmóniát nyilván meg tudja találni, aki szereti azt a munkát. Nem kell itt nagy dolgokra gondolni. Azt szeretném mondani, hogy az ügyeknek a kilencven valahány százaléka az nem igényel semmilyen központi irányítást. Van egy kis rés, amiben talán érzékelhető az, hogy szükséges valamilyen irányítás.

Azt hiszem, hogy ezen belül is kulturáltan folynak a kapcsolatok, tehát nem gondolom azt, hogy itt politikai befolyás lenne ezzel kapcsolatban, meg nem is lehet. Tehát a büntetőjog az nehezen viseli el a külső beavatkozást azért, mert annyiféle érdek, annyiféle jogorvoslat, annyiféle joggyakorlat bástyázza körül azt, hogy mit lehet csinálni és mit nem lehet csinálni, hogy ehhez kívülállókat nem szabad hozzájuttatni.

- Kívülállónak a nyolcvanas évek második felében az állampárt, a pártbizottság milyen módon vett részt. De részt vett-e egyáltalán az ügyészség életében? Volt-e konkrét ügyes esetében instrukció, vagy ez a felpuhult késő kádári rendszerben már nem volt tipikus.

- Azt hiszem, hogy nem sértek meg senkit, ha visszaemlékszem arra, hogy az ügyészségen egyébként az MSZMP tagok száma az úgy volt, hogy mindenki MSZMP tag volt. Mellesleg én is MSZMP tag voltam.
- Ez egy formális ellenzés volt?

- Ez csak a szokásjog. A szokásjog alapján. Én magamban ezt úgy fogalmaztam meg, és ez a valóságban is úgy volt, hogy ugyan lehetett a szakmai szinteken utasításokat adni, de utána jött a párttaggyűlés, a taggyűlésen pedig nem volt hierarchia, tehát ott pedig lehetett beszélni, el lehetett mondani a véleményeket, de nem akarom én ezt misztifikálni, vagy nem akarom én ezt sem túlértékelni, sem utólagos magyarázatát adni annak a rendszernek. Egy aranyos dolog sajnos nem él már, egyetlen ügyész nem volt párttag abban az időben, mert esetleg sokkal kevesebben voltunk, mint most. Ez az egy ügyész kapott felmentést, szerintem őt is be akarták léptetni, de azt mondta, hogy az én apukám harangozó volt, és az én a házasságot templomba kötöttem én, amíg az apám él, és amíg neki tartozom, elszámolni, én addig nemrég mentem sehová se, és akkor nem is lépett be. Szegény kolleganőm nincs közöttünk. Később bíró lett, nagyszerű ügyész volt, nagyszerű bíró volt, és én azt gondolom, hogy mindannyian tisztelettel emlékszünk vissza rá.

- Érvényesült az ügyek szignálásában olyan szempont, hogy a politikai szempontból rizikósabb ügyeket lojálisabb ügyészeknek adták, hogy az annyira nem volt jellemző már a '80-as évek végén.

- Volt talán, hogyha visszaemlékezem, akkor egy híres főügyésze volt Szabolcs megyének, Dr. Alexa Miklós. Én vállalom azt, hogy ő abban a korban és abban az időben igenis felnőtt a feladathoz, és ő egyébként egy kiváló főügyész volt, aki ha kellett, akkor nyomozott, ha kellett, irányított, és hogyha kellett, akkor abban az időben lecsapott, lesújtott. Ugye abban az időben azt mondták, hogy az ügyészség a párt szablyája. És akkor a szablyával pedig lesújtott, ahová le kellett sújtani. Ha visszaemlékszik rá, én egészen fiatal voltam. Volt olyan, hogy egy MSZMP megyei első titkár leváltásra került amiatt, mert nem volt tiszta az egyik egyszerű kis bútorfelújítási ügylete. De több olyan példát is tudnék mondani. Mások voltak az erkölcsi szabályok, mások voltak a társadalmi viszonyok, nem voltak ilyen hatalmas anyagi különbségek, és én amit kritizálok, vagy amivel nem nagyon értek egyet, hogy az ügyészség, mint államhatalmi szerv, az a társadalmi életnek a perifériájára szorította magát azzal, hogy őneki mindenből semlegesnek kell lenni. Nekem ebben más a felfogásom. A semlegesség az nem azt jelenti, hogy mindentől távol tartom magam. A semlegesség az jelentheti azt is, hogy mindenütt ott vagyok, és hát mondom a véleményemet. És nem aszerint mérlegelek, hogy kinek milyen vélemény tetszik, hanem aszerint mérlegelek kizárólag, hogy a jog milyen iránymutatást ad nekem, vagy milyen szabályok szerint kell ezt csinálnunk. Tehát ez a különbség én nekem nem tisztem vitatkozni azon, hogy most ez a jó vagy más a jó, akkor született meg a döntés, amikor azt mondták, hogy az ügyészség az nincs alárendelve senkinek sem, pártatlan és az ügyészséget a legfőbb ügyész irányítja és senki nem szólhat bele az irányításába.

Én azt gondolom egyébként, hogyha ebbe belegondolunk, akkor ennek az eredménye az, hogy olyan különösebb szélsőségektől mentesen nem került bele a politikai küzdelmek homlokterébe a büntetőjog. Tehát mondjuk mondjuk én csak az újságból ismerem, de Romániában, Szlovákiában és akkor Szerbiáról nem is beszélek, vagy a déli államokról, jugoszláviai utódállamokról. A hatalmi szervek nagyon komolyan részt vettek abban, hogy hogyan alakuljanak a társadalmi folyamatok. Erre mondta Orbán Viktor azt, hogy Magyarország 32 évet tudott úgy végigcsinálni, hogy nem kellett előrehozott választásokat tartani, és nem kellett felosztatni a parlamentet

- Noha többször lett volna rá igény, de hát a politika már csak ilyen természetű, hogy mindenki óvatosan előrehozott választásokkal. Viszonylag rövid idő alatt a

sarkából kifordult a föld Kelet-Közép Európában Magyarországon, összefüggésben '88 és '90 között az alkotmányos rendszer, politikai struktúrák, lényegében az egész politikai rendszer átalakult, ez az ügyészséget ez elbizonytalanította, vagy egyáltalán hogy élte meg az ügyészség azt, hogy a régi rendezőelvek, akár alkotmányos rendet, választást, az államhatalmi szervek működését, stb. illetőleg elképesztő nagy alkalmazkodási igénynek, vagy változásigénynek kell, hogy eleget tegyen.

- Tehát tőlem egyfolytában arról akarsz véleményt kérni, hogy 32 évvel ezelőtt mi volt. Na most 32 évvel ezelőtt, vagy a rendszerváltás környékén természetesen voltak zavaros idők. Ezekben a zavaros időkben voltak üstökösként feltűnő nagy tehetségek az ügyészségen és egyébként te szerintem a társadalom minden területén és voltak igazi nagy hullócsillagok, akikről hamar kiderült, hogy túl nagyot vállaltak. Én úgy tudnám mondani, hogy egészen szokatlan volt az ügyészségen az, hogy az eseményeknek nem voltunk az alakítói, hanem a nyomon követői vagy figyelői voltunk. A döntések nem azon a szinten születtek, ahol kikérték volna a véleményünket. Ugye van az az elhíresült mondás egy szabad demokrata politikustól kedvenc idézeteim közé tartozik, hogy a mocsarak lecsapolásánál sem kérdezik meg a békák véleményét a döntés helyességéről. Tehát én nem hiszem azt, hogy az ügyészségen, legalábbis vidéken biztosan nem kérdezték meg a mi véleményünket. Nekünk végre kellett hajtani ugyanúgy a munkánkat és csinálni kellett. Természetesen vannak egészen humoros történetek erről, vannak olyan élményeim, amit el lehetne mesélni, nevekkel együtt, akkori ellenzéki harcosokkal, hogy mondjak egy példát. Nyíregyházi specialitás volt az a Kisvakond nevű, R. Kovács-féle jelenség egy ideig folyt itt a küzdelem, volt egy kacsamagazin, és akkor a kacsamagazinon keresztül folyt a helyi közéletnek az izgatása. De voltak itt tüntetések, röplapok, voltak itt izgága megmozdulások. Én, hogyha maradunk az ügyészi múltnál, én ezekből biztosan teljesen kimaradtam. Én a köztörvényes bűncselekményekben képviseltem a vádat. Lopás, csalás, sikkasztás, és sorolhatnám még. Magam mellesleg sok évvel az ügyészség után tartottam magamban egy önvizsgálatot, hogy na vajon én követtem-e el politikai hibákat. Én kettőt találtam magamnál, amit utólag is szégyellek egy kicsit, de azt hiszem, hogy elmondom, az egyik az, hogy abban az időben a fiatal ügyészek feladata volt a bíróság elé vinni a közveszélyes munkakerülőket. Ugye, aki nem dolgozott, annak börtönbe kellett menni, és hozták a rendőrök, mi pedig vittük, és hat hónap, nyolc hónap börtönbüntetést kapott azért, mert nem dolgozik. Ugye ez szerintem egy mai fiatal számára

elképzелhetetlen. Vagy másik ilyenre, hogy emlékszem, hogy egy ilyen közveszélyes munkakerülısi ügyben az illető azzal védekezett, hogy nem dolgoztam, de volt pénzem, mert pénzmapatkányokat gyűjtöttem az orvosi négyes számú főfolyás mellett. Ekkor utánanéztünk, és megállapítottuk, hogy a pénzmapatkány a jogi értelemben vadnak minősül. Ugye a vad, az az állami tulajdon kizárólagos tárgya, ha összeszedte a pénzmapatkányt, és még be is nyújtotta a számlákat, akkor meg azért csuktuk be. Nyilván vannak ilyenek, de ezek nem egyéni visszaélések, hanem ez a jogrendszernek a megbicsaklása volt. Voltak abban az időben is telefonos robbantással fenyegetések voltak abban az időben, falfirkák. A beosztott ügyészek nem találkoztak ezzel. Tehát én úgy gondolom, hogy ebben a vonatkozásban a folytonosság az akár a mai napig biztosítható. Nekem egy csomó nem csomó jó néhány kollégám van még, akik még mindig ott vannak az ügyészségen és kiválóan szolgálják a munkát.

1989 őszén gyakorlatilag az MSZMP fölszámolja önmagát, ami egy nagy lehetőség volt mindazoknak, akik külső készek, vagy egyéb más okokból az állampárt tagjai voltak, hogy nem kellett a tagságukat önként megszüntetni, hanem egyszerűen megszűnt, és egyúttal a négyigenes népszavazás megerősítette azt is, hogy a pártok ne szerveződhessenek a munkahelyen. Tehát így nyilvánvalóan az ügyészségen is megszűnt a párt szervezetét a párthoz, mint szervezethez való tartozás lehetősége, de nyilván a szimpátia nem említett, és ezen csodálkoztam is, hogy ügyészként fölvállalták a rendszerváltás idején, vagy fölvállalhatták, fölvállalhatták többen a pártszimpátiát.

Nem volt megtiltva. Nem volt megtiltva. Ez ilyen általános volt abban az időben, mert ugye azért '89-ben már azért a politikai törésvonalak a konkrét ellenzéken belül azért már elkezdtek körvonalazódni. MDF, Fidesz, Kisgazda, ezek különböző politikai sokkultúrák voltak. Hogy ez mennyire jellemző volt az ügyészségen, hogy bármilyen formában a szimpátiát kifejezték. Elválk a munka egymástól, meg elválk az, hogy a magánéletben, a beszélgetésekben, az emberi kapcsolatokban, szerintem egészen szabadon el lehetett mondani azt, hogy kinek mi a véleménye. Nekem inkább negatív tapasztalatom van az utóbbi időben arról, hogy mennyire lehet szabadon elmondani a véleményt és mennyire nem. Én ügyvédként találkozom azzal, találkoztam azzal, amikor az egyik rendőrkapitányság udvarára kimentek a járőrök beszélgetni, dohányzás vagy dohányzás közben, és az ott elhangzottak a dohányzás közben elhangzottak olyan sértő mondatok, amiből utána büntetőeljárást kezdeményeztek. Tehát ilyen a mi időnkben, tehát az ügyészség idejében nem volt. Nem gondolom azt, hogy kíváncsi lett volna bárki is a véleményünkre, de az átmenet nem Mert akkor konkretizáljunk dolgokat.

Tehát az ügyészség pártfelügyelet alatt dolgozott, az MSZMP, vagy MSZMP. Így van. Megyei megyei pártbizottságnak a képviselője Gazda László volt, aki felügyelte az ügyészséget. Időnként eljött és előadást tartott arról, hogy merre van az előre és mi a helyes követendő irány. Tisztán emlékszem arra, hogy időnként volt Mátészalkán is egy központi bizottsági tag, őneki a nevét nem tudom, az állami gazdaságnak volt az igazgatója, de volt egy Iglódi László nevű párt, egy Egy pártember, aki a TSZ elnök is volt egyben. Ő is tartott előadást nekünk. Tartott előadást az állambiztonsági szerv, hogy elvtársak, minden rendben van, mindent tudun, és mindenki ellenőrzés alatt van. Aztán kiderült, hogy semmi nem igaz belőle, de ismerjük a rendszereknek a végjátékát, hogyha visszaemlékszük a II. világháború után, hiszen pont Csoóri Sándor forgatta a Végjáték a Duna mentén című dokumentumfilmet, ami a II. világháborúnak a végkifejletének a napról napra történő feldolgozása volt. Tehát itt folytonosság volt, és a folytonosság, én véleményem szerint, szakmai értelemben, és ez fontos a mai napig is tart. De ez nem jelenti azt, hogy ne lehetne megbeszélni a személyes kérdések mellett. Sőt, szabadabb volt abban az értelemben, hogy volt is egy ilyen mondás, hogy valakinek a barátságát onnan lehet felismerni, hogy még butaságot is mer előtte beszélni.

Említettem, hogy 1991-ben pályázat útján kerültél a Megyei Rendőr-főkapitányság élére. Ez a kilencvenes évek elején a radikálisabb demokrácia felfogásából fakadt, mert én nem emlékszem, hogy a következő évtizedekben bármikor pályázatot írtak volna ki. Rendőrfőkapitányi, vagy akár városi rendőrkapitányi posztokra, ugye oda kinevezik az illetőket. Tehát ez a rendszerváltásnak egy ilyen pikáns jellemzője volt, vagy ez hogyan?

Én kristálytisztán emlékszem azokra az időkre, mert érintettje vagyok. Tehát egy komoly traumaként érte meg az Antall-kormány a taxisblokádot és annak a következményeit. Egyébként ez valóban egy komoly trauma volt, ha visszaemlékszünk rá, ugye a budapesti rendőrfőkapitány akkor kijelentette, hogy nem hajtja végre a parancsokat, illetve csak a köztársasági elnöknek engedélyez, vagy a köztársasági elnök parancsát hajtja végre, ugye ez Göncz Árpád volt akkor, és egyébként önjáróvá vált a rendőrség. Na most én azt gondolom, hogy ez egy komoly szereptévesztés volt. És emiatt volt az, hogy változtatni kellett. Ezt a módszert találták a pályázati rendszert. Megjegyzem, hogy húsz megyéből ugye 19 megye és a fővárosból öt-öten maradtak meg a régiak, és tizenöt új lett. Ugye a tizenöt újból, tizennégyen a második sorból jöttek föl, tehát olyan alacsonyabb beosztásokból jöttek föl, amikor rendes körülmények között egyébként soha nem lett volna belőle főkapitány. Tehát, hogyha mondjuk maradjunk a régi kinevezési

rendnél, tehát abban az időben más szempontok alapján neveztek ki embereket, és itt pedig 15 új arc. Én ma is büszkén emlékszem, hogy a kinevezési okmányok átadása a Duna Palotában történt, akkor már Boross Péter volt a belügyminiszter, és Boross miniszter úr, egy nagyon erőteljes beszédet mondott arról, hogy mik az elvárások, és milyen feltételeket adnak, és a beszédnek a lényege az volt, hogy még akkor nem volt eldöntve, hogy milyen irányba fejlődik a rendőrség. Volt egy olyan elképzelés, hogy önkormányzati rendőrség lesz erőteljes önkormányzati felügyelet mellett. Volt egy olyan elképzelés, hogy szétválasztják a bűnügyi szolgálatot és a közrendvédelmi szolgálatot. Volt egy olyan elképzelés, hogy abban megszüntetik a hierarchikus orosz típusú rendfokozatokkal történő megkülönböztetést az embereknek, és maradnak felügyelők, főfelügyelők, visszahozzák a detektívet, a fogalmazót, a segédfogalmazót. Tehát akkor még semmi nem dőlt el, viszont ugye a pályázatot, amikor elbírálták, akkor például az én esetemben menni kellett az ORFK képviselőjének és nekem, és a nyíregyházi önkormányzat szavazott rólam, hogy elfogadják-e engem főkapitánynak, merthogy megyei jogú város volt Nyíregyházán, és ma is az, és a képviselő testület, Mádi Zoltán előterjesztésével, akkor a szabad demokraták és a fideszesek és az MDF együttes támogatásával engem megszavazott.

Gondolom, azért ez egy véleménynyilvánító szavazás volt.

Így van. Nem véleménynyilvánító volt. Vétójoga volt az önkormányzatnak, akit nem szavaztak meg, azt nem lehetett kinevezni. És utána mentünk át egy másik alkalommal a megyeházára és a megyeházán is. A megyei közgyűlés szavazott, hogy megválaszt vagy nem választ meg az Országos Főkapitány előterjesztésére, és akkor a kinevezés öt évre szólt, határozott időre. És hát ugye ez a különbség a mai rendszer és az akkori között, hogy mi ezt a beosztást a pályázattal öt évre és határozott időre nyertük el. Öt év után indokolás nélkül megszűnt volna ez a megbízás. És akkor jött 1994 és a választások előtt mindenki érezhette, hogy vajon mi lesz az eredménye a választásnak, és ekkor elfogadták a rendőrségi törvényt, és a rendőrségi törvényből kivették, hogy a kinevezés határozott időre szól, átalakították határozatlan idejűvé. A politikai kompromisszumok révén elfogadták azt, hogy a nem rendőrségen töltött idő is szolgálati viszonynak minősült. Így lettem én azonnal egy éves rendőrből 25 évet szolgáló, vagy 20 évet szolgáló rendőr jogi értelemben. De hát ugye ez sok mindenki másra is vonatkozott, főleg akik a pártbizottságról jöttek annak idején, vagy kívülről. És ennek lett az eredménye az, hogy határozatlan idejűvé váltunk. Aztán utána jött a szolgálati törvény, a

szolgálati törvényben pedig jött a szétválasztása a beosztásnak és a jogviszonynak.

- Már nem emlékszem rá, hogy a rendőrségi törvény az egy minősített többséget igénylő törvény volt?

Igen. Hogyha megnézed, a falon, én őrzöm még a mai napig, azt ide is hozom, mert ugye ez a kordokumentum az egyik legfontosabb. Tehát akkor elmentünk, kivettük a parlament folyosóján, még itt néztük és ugye itt középen Pintér belügyminiszter. Igen, aki egyébként akkor budapesti főkapitány volt. - Ezek a megyei főkapitányok vagyunk, és én itt vagyok hátul. És ugye így vettük tudomásul, hogy elfogadták a rendőrségi törvényt.

Egy korábban veled készített interjúban valami olyasmit olvastam, hogy a rendőrfőkapitányi pályázatodat az motiválta, hogy az ügyészségi erőmenet ellenben valaki gáncsolt, vagy nem nyertél el valamiért. Csak ezt így a kór meg szeretnének tisztázni, hogy egyáltalán hogy jutott eszedbe azóta, hogy többek biztattak, hogy ügyészből rendőr.

Én akkor éppen meg voltam sértődve. Azért voltam megsértődve, mert az ügyészségen, akkor történt az, hogy meghalt a vezetőügyész, új vezetőügyészt neveztek ki, és megüresedett a vezetőügyész-helyettesi beosztás. És akkor én kaptam biztatást, hogy én következem, és én leszek a vezetőügyész-helyettes. És aztán egyszer csak azt mondta a főügyész úr, hogy nem én leszek, más lesz és majd én más leszek. És én akkor ezt nem jól éltem meg akkor, de ennyi idő távlatából nincs jelentősége, mert egyrészt jó barátom volt, akit kineveztek és szegény, nagyon sok évvel ezelőtt már meghalt, másrészt pedig, aki a vezető ügyész volt, azzal pedig a mai napig jó barátságban vagyunk. Tehát ez nem okozott ez traumát, törést, ezt csak úgy tudnám mondani, hogy a homokozóban, a játék közben egy kis porszem került az ember szekérbe.

Bizonyos értelemben azért vakrepülés lehetett, nem a rendőrfőkapitányi posztra való pályázat, hiszen megörökölt a rendszerváltás után a magyar társadalom, mert egy olyan erőszakszervezetet, aminek akár a szervezeti kultúrája, akár az állomány képzettsége, akár az infrastruktúrája, hát mondjuk egy demokratikus jogállam tekintetében sok kívánnivalót hagy. Mik voltak azok az alapvető kihívások, amelyekkel szembesülni voltál kénytelen a kinevezésedet követően.

Tehát azt kell rögzíteni, hogy mire engem kineveztek, addigra az állambiztonsági szerv megszűnt a rendőrségen. Mert ugye a rendőrség régen volt egy állambiztonsági része is neki. Oda tartozott a 3/1-3/2-3/3. Ez egy külön irányítás

alatt és egy külön főkapitány-helyetessel. Ez mire én érkeztem, addigra megszűnt, ekkor voltak azok a botrányos események, a Duna-gate jelek. Tehát ugye megszűnt. Azokat az embereket, akik ott voltak, azokat javarészt el is tüntették, tehát ővelük nem kellett számolni. Maradtak azért néhányan, de a fajsúlyosabbakból nem. És a második dolog, hogy viszont a rendőrség fogadd el, hogy a diktatórikus körülmények között működő rendőrség mindig hatékonyabb, mint a demokratikus körülmények között működő bűnüldözési szempontból. Tehát amiko, amikor nincsenek fékek, nincsenek beépített ellenőrzési pontok, hanem majdnem szabadon azt csinálsz, amit akarsz, akkor az az eredményességét nem rontja egy felderítésnek. Ennek későbbi bizonyítékát is tudok mondani majd, de maradva a rendszerváltásnál teljesen új struktúrát kellett fölépíteni. A mi megyénkben az volt a mérhetetlenül nagy szerencse. Nekem a külön szerencsém, hogy ehhez sok idő nem volt, mert márciusban kineveztek, és májustól intenzíven kellett készülni augusztus 18-ára, amikor Pápa őszentsége Magyarországra látogatott, és ebből két helyszín az a megyénkben volt. Máriapócsra volt a legnagyobb és Nyíregyházán egy kisebb. És ez a felkészülés ez egyrészt legitimizált engem, mert azért itt honvédség, titkosszolgálat, katasztrófavédelem, tűzoltóság és minden társszervnek én voltam a koordinátora és a felelőse is, ami egy óriási kihívás volt, akkor azt nagyon-nagyon fontos volt csinálni, és ehhez a struktúrát ki kellett alakítani. Ekkor választottuk szét a közbiztonsági és a bűnügyi területet is lett két főigazgató, ekkor alakítottuk meg a ma is létező Jonatán bevetési csoportot. Ekkor hoztuk létre azt a rendőri struktúrát, ami lényegében a mai napig megvan, és ennek keretében a főkapitányi pályázatokhoz hasonlóan lebonyolítottuk a kapitánysági pályázatok is, és lecseréltük a vidéki kapitányok nagy részét, tehát mondjuk Szabolcs megyében, hogyha végiggondolom, akkor cseréltünk Nyíregyházán, Nyírbátorban, Mátészalkán, Vásárosnaményba, Fehérgyarmaton és Záhonyban is. Lényegében szinte mindenütt.

- Szinte mindenütt cserébe került sor. Ugye ott is felállítottuk az új struktúrát, és júniusra készen kellett lenni az új struktúrának és augusztusban végig gyakorlatoztunk a pápalátogatásra, és megtörtént a csoda, mert azt mondom, hogy 200 ezer hívó a máriapócsi kegytemplom közelében lévő téren gyűlt össze és azt mozgattuk, irányítottuk, felügyeltük az egészségügyi ellátástól kezdve a biztonságig minden téren, és ez egy sikeres történet volt.

A személyi állományról szóra visszatérve, ugye az állampolgár akkor sem, meg most sem az állampolgárok döntő többsége nem a rendőrséggel, nem a nyomozókkal találkozik, hanem a közrendvédelem területén szolgálatot teljesítő

járőrökkel. Ugye ekkor azért a tiszthelyettesi állomány nem volt túlzottan képzett. Ugye nem sok a nyolc általános marxista szakosítóval. És nyilvánvalóan az új világ teremtette új elvárások, mondjuk például az állam és állampolgár közötti viszony tekintetében azért ez egy markáns kulturális változás volt. Ehhez a rendőrség hogyan alkalmazkodott?

Soha nem fogom elfelejteni azt, hogy ekkor született meg az a döntés, hogy létre kell hozni a rendőr szakközépiskolákat, és képezni kell legalább egy évig a rendőröket, azóta ez már két évre emelkedett. El kell ismerni szakmának a rendőri hivatást, és megfelelő képzést kell. Ennyi adalékot engedj meg, hogy keresni kellett a helyet, hogy hol lenne hely egy ilyen rendőr szakközépiskola létrehozására. És ott állt Nyíregyházán üresen két objektum. Az egyik a munkásőrségnek volt a raktárépülete a tokaji piac mellett, amit sikerült megszerezni a rendőrség számára nekem, és abból csináltuk a közlekedési osztályt és a bevetési alosztályt, és ez így megoldódott. A szakközépiskolának, annak kinéztem a Blaha Lujza sétányon, a dzsungel vagy dzsungel, ott állt üresen, ahol. És akkor emlékszem, hogy elmentem Mádi polgármester úrhoz, hogy mit szólna hozzá, hogy hasznosítsuk, és akkor örökbecsű mondása volt szerintem, ezt ma is fölvallja, vagy nem tudhatom, hogy azt mondta, hogy a Blaha Lujza sétányra rendőrcsizma nem való. És valószínűleg igaza is volt benne, hogyha most így a fejlesztés távlataiban nézem. Rendőrcsizma az így nem jött Nyíregyházára, hanem Miskolcra. És akkor kezdtünk bele egy nagyon gyors őrsfejlesztési programba. Utólag ezt is be kell, hogy valljam, hogy praktikus okok vezettek oda, hogy tizenöt rendőrőrsöt hoztunk létre a semmiből. Abban az időben az egyszerű ok az volt, hogy a kistérségi településközpontokban üresen maradtak a volt pártbizottsági épületek, és nem tudtak vele mit kezdeni, nem tudták mire használni. Újfehértótól rakamazig, Baktalórántházától Csengerig és tizenötöt tudnék felsorolni. Ezekben az épületekben létrehoztuk a rendőrőrsöket úgy, hogy az ott szolgáló körzeti megbízotti állományt ott összevontuk, tettünk hozzá egy bűnügyest vagy maximum kettőt, és lett belőle rendőrőrs, kiírtuk, és akkor közel mentünk az emberekhez, és akkor ez egy, én azt gondolom, hogy ma is egy jó példája annak, hogy szervezéssel hogyan lehet közel vinni az embereket. És ugye abban az időben ez azért is fontos volt, mert a kapitányságoknak pedig be kellett számolni a helyi önkormányzatok előtt, és a helyi önkormányzatok pedig így akkor a sajátjuknak érezhették a rendőrséget.

Milyen költségvetési korlátok gátolták a fejlődést, hiszen az Antall-kormány megörökölt egy csődközelet helyzetet. Elképesztő, hogy deficit volt a

költségvetés, szinte semmire nem volt pénz a kilencvenes évek elején. A rendőrség költségvetési pozíciója milyen volt? Mondjuk a '94-ig tartó időszakban.

Tehát alapvetően más volt, mint most. Az alapvetés az az, hogy a rendőrség megyénként önálló költségvetési sor volt. Tehát tudtuk azt, hogy egy megyének mennyi a költségvetése. A főkapitány volt a felelős a költségvetés végrehajtásáért, és szabadon gazdálkodott akkor a főkapitányok szabadsága egészen addig kiterjedt, hogy például előléptetésben alezredesig alezredesi rendfokozatig a főkapitány léptetett elő. Tehát, hogyha valakit el akartál ismerni, adhattál neki béremelést, adhattál jutalmat és előléptethetted. Alapvető szabadság volt ebben. Nyilván nem volt ez a pénz elég a gépjárműpark cseréjére nem volt sok mindenre elég, de a szabadság érzetét keltette. Ma mára mindent centralizálttá vált a tudomásom szerint.

A rendszerváltás előtt a '80-as évek elejéig éves szinten és országosan durván 200 ezer volt az ismertté vált bűncselekmények száma. Az 1991-től 90-re megugrott 380 ezerre, és utána jött egy óriási ugrás, mert a '90-es években, '90-től mondjuk '98-ig, ez 600 ezerre nőtt. Emögött ilyen drámai módon a közbiztonság helyzete romlott, vagy nyilván a szabálysértési értékhátárak az infláció miatt nem követték a gazdaság aktuális helyzetét.

Szóval én azt szeretném ezzel kapcsolatban mondani, hogy természetesen a statisztikára igaz az, amit Churchill, Winston Churchill mondott, hogy csak annak a statisztikának hisz, amit ő hamisított. Tehát igazából a statisztikában tudni kell olvasni és a bűncselekmények számát tekintve, hogyha mélyebbre ássuk a dolgot, akkor itt valóban igaz az, hogy van egy nagy megugrás, körülbelül 500-600 ezer fölmegy a bűncselekmények száma, azon belül rendkívül sok a fegyverhasználat, sok az erőszakos, durva bűncselekmény sok a dolog elleni erőszakkal elkövetett személy elleni bűncselekmények tömeg, mindennapossá válnak a durva jogsértések, és ez mind abban az időben a fellazult társadalmi viszonyokra vezethetőek vissza. Azok kemény idők voltak. Tehát Nyíregyházán postarablás volt. Fegyveres postarablás volt. Nyíregyházán benzinkútrablás volt fegyverrel. Nyíregyházán lövöldözés volt a temető előtt. Nyíregyházán autótulajdonost vittek el, kipróbálni az autót úgy, hogy utána elásták egy árokba az illetőt. Szóval ezek kemény időszakok voltak. Nyíregyházán volt a taxisgyilkosság, amikor egy szerencsétlen taxist valahol Borbánya környékén meggyilkolnak, és még sorolhatnám ezeket a nagyon nagy súlyú bűncselekményeket. Sorban kemény idő volt, és abban az időben tényleg kemény fellépés is volt. De azt szeretném mondani, hogy természetesen volt kozmetika is

ebben a statisztikában, hogy mondjak erre is példát, mert ennek akkor van hitele, hogyha elmondom. Ugye a főkapitány minden reggel megkapta a napi jelentést, és a napi jelentésben, akkor még ez nem számítógépen ment, hanem szépen leírták, benne volt minden, ami a megyében történt. Na most jön hozzám a napi jelentés, hogy Kemeccsén 200 rendbeli bűncselekmény történt, és a Kerecsei, amelyben mondjuk ki, hogy Kemeccse. Az egyik vidéki kisvárosunkban 200 emberi bűncselekmény történt, és felderítették is minden rendben, és mindez önkényuralmi jelkép használatát akadályozta meg a rendőrség. Természetesen elrendeltem, hogy mi a fene, ez a 200 rendbeli önkényuralmi jelkép Kemeccsén. Kiderült, hogy a vasboltba Kínából hoztak be kerékpár tömlőket, és azon ott volt az ötágú vörös csillag és a helyi körzeti megbízott lefoglalta, mint olyan kinyújtani jelképeket hordozó eszközt a kerékpár tagja őket. És a statisztikában ez kétszázötven-kétszáz darab van.

- Így van, de hát egyéb trükkök tömege. De volt olyan is, hogy közbiztonságra veszélyes tárgyak. Egyszer körbe kellett zárni a piacot. Egy nagy akció keretében közbiztonsági ellenőrzés volt a használt cikkpiacon. És akkor nem találtunk semmit, nyilván kimenthetett a híre ennek, de sikerült lefoglalni egy csomó kést, mert az árusok nem gondolták, hogy a nagy konyhakések azok, aminek 30 centinél hosszabb a penge hosszúsága, az tilos árulni, az közbiztonságra veszélyes, élet kioltására alkalmas eszköz. Szóval ne menjünk bele, tehát a statisztika az ebben az értelemben szakemberekre kell bízni, hogy mit olvas ki belőle, és mindenki azt olvas ki belőle, amit éppen célja alapján helyesnek ítél viszont. Én most ügyvédként mondom, 30 év távlatából, hogy én viszont szomorúnak tartom azt a helyzetet, hogy 1990-es évek elején a rendszerváltáskor 18 ezer, 17 ezer ember ül egyszerre a börtönökben Magyarországon, és ekkor 500-600 ezer között van a bűncselekmények száma. Most lement a bűncselekmények száma mára 150 és 200 ezer közé, a börtönben ülők száma pedig felemelkedett 20 ezerre. Tehát valami nincs rendben körül, tehát ezen a szociológusoknak kellene elmélkedni egyszer.

Visszatér egy szóval a statisztikára, hogy miközben kétszeresére, sőt, ha a nyolcvanas évek elejét nézzük viszonyítási alapnak, akkor majdnem háromszorosára nőtt az ismertté vált bűncselekmények száma, de például a bűnelkövetők száma az 112 ezerről csak 140 ezerre nőtt a '90-es években. Tehát nyilván ez is mutatja, hogy azért a tömeges normasértés mégsem volt jellemző, de mégis a lakosság szubjektív biztonságérzetét, főleg ezek a nagy precedens értékű perek nagymértékben befolyásolták. Viszont mi lehet annak az oka, hogy Magyarországra jött a vadkapitalizmus. A kilencvenes években mégiscsak ez a

szabadverses, vagy vadkapitalizmusnak az időszaka, és pont a gazdasági bűncselekmények az, amiben számszaki eltérés, releváns különbség szinte nincsen. Ez felderítési oka van ennek, vagy jogszabály értelmezés oka van ennek, vagy mi lehet az oka annak, hiszen azért minden vállalkozó, vagy vállalat informális vállalkozás, gründolót, a határokat próbálta kitágítani, ameddig csak lehetett, és mégis a statisztikában pont a gazdasági bűncselekmények vonatkozásában, azt mondja, semmi különbséget nem lehet találni ebben a nagyjából 8-9 évben.

Ez is meghaladja ennek a riportnak a kereteit, ennek a felderítése. Nyilván én csak az érzéseimről vagy az érzeteimről tudok beszámolni. Tehát változik az, hogy mennyire engedik közel a felderítéshez a rendőrséget, és mennyire nem engednék közel a felderítéshez. Tehát ugye az én fiatalkoromban, hogy újra egy olyan példát mondjak, ami meglepetést fog okozni a fiataloknak. Az én fiatal koromban azt mondta a törvény, hogy a hatóság a bűncselekmény elkövetését észleli és eljár. Tehát ez azt jelenti, hogy a hatóságnak eljárási kötelezettsége van. Merthogy közvérdíjazandók a cselekmények, és ha észleled, akkor eljár. Ma pedig ugye az észlelés kevés, ma feljelentés kell hozzá. Na most ugye ma azt mondja a közbeszéd, hogy ha tudsz valamit, akkor menjél és tegyél feljelentést. És akkor innentől kezdve ugye megbicsaklik a dolog, mert nem mindegy, valamit meg tudom megtudni, és akkor megpróbálni felderíteni, vagy azt mondani, hogy ha tudsz valamit, írd le és tegyél feljelentést. Alapvető különbség ez. Én azt hiszem egyébként, hogy a hatalom korlátozása szempontjából ez rendben van. Én szerintem, ami nincs igazán rendben, az az, hogy ha valaki feljelentést tesz, akkor azzal elveszíti az ügyfelet, a rendelkezési jogát. Tehát ugye az ügyek egy kis részében van az, hogy magánindítványra vagy magánvádra üldözendők a cselekmények, feljelentésre üldözendő csak, vagy feljelentés, vagy kívánság kell egyes cselekményeknél, hogy meginduljon az eljárás. És ugye ezeknek is egy részében vissza lehet vonni, más részében nem lehet visszavonni. Viszont egy gazdasági bűncselekménynél, hogyha te feljelentést teszel, akkor onnantól kezdve és elrendelik a nyomozást, akkor te elvesztetted a lehetőségét annak, hogy abba bármit is csinálj.

Ez vonatkozik arra, amikor megbocsát valaki, amikor a sértett és a vádlott egyezsége kötnek egymással, amikor megszűnik az érdek az üldözésre. Én azt hiszem, hogy az idő majd meg fogja oldani ezt is. Hála Istennek ügyvédekre van szükség, és akkor azért vannak az ügyvédek, hogy ezeket a kérdéseket kezeljék, vagy segítsék megoldani. Hozzá kell tennünk persze a gazdasági bűncselekmények döntő többsége viszont a lakosság szubjektív biztonságérzetét

nem befolyásolja. Teljesen más egy garázda jellegű, vagy egy tulajdon ellen elkövetett bűncselekmény, mit tudom én, mondjuk valami vállalatban belüli számviteli csalás, vagy akár adócsalás, hogy ezt az állampolgárok nem érzik a saját biztonságuk tekintetében.

- Szóval abban tegyünk különbséget. Abban tegyünk különbséget, hogy ma a politikai életben a politikai küzdelem részévé vált, hogy az ellenfelet igyekezzünk démonizálni, vagy igyekezzünk az ellenfelet kriminalizálni. Merthogy ez a leghatékonyabb eszköz, hogyha kriminalizálom az ellenfelet. És igazából ebben a rendszerben leginkább a balhét az ügyészség viszi el, meg a rendőrség viszi el, hogy hát nem látjátok, hogy önmagában a gazdagodás elé kellene látni ahhoz, hogy rárohadjon a műanyag lakat, mondja a közvélemény ezt. De hát így nem lehet, így nem lehet egy igazságszolgáltatásnak működni. Tehát én azt gondolom, hogy maradni kell szépen annál, hogy a politikai küzdelmekből ki kell vonni a kriminológiát.

Ami rendszerváltás utáni első tíz évben nem is volt nagyon jellemző.

A közpénzek nyilván akkor is magánvagyonokká konvertálódtak, csak ugye az egy másfajta játék volt. Viszont a rendszerváltás után Magyarország tranzit jellege felerősödik. Ugye egy átjáróház leszünk kelet és nyugat között. Ráadásul a megye három határi földrajzi helyzetéből adódóan még inkább ki van téve ennek.

Mit jelentett ez így bűnüldözési szempontból, rendőri szempontból, hogy az ukrán állampolgárok, a lengyelek, a románok, a távol-keletiek, azok megjelentek a megyében?

Tehát én azon szerencsések közé tartozom, akik főkapitányként 1991. június, ha jól emlékszem 28-án jelen vannak Záhonyban, amikor az utolsó szovjet katona is elhagyja a mezénket. Azt a tárgyalássorozatot Annus Antal vezérőrnagy vezényelte. A felesége nekem évfolyamtársam volt az egyetemen, és én vele jó barátságban voltam, és az egy történelmi élmény. Ezt követi az, hogy a Szovjetunió ekkor még áll. Én fiatal főkapitányként még részt veszek a Kárpátaljai Rendőr-főkapitányság állománygyűlés, ünnepi állománygyűlésein ekkor még Ukrajna nem alakul meg, és én Ungváron a nagyteremben köszöntöm a szovje, szovjet, kárpátaljai terület főkapitányságának a vezetőit. December 21-én történik mindez. És tudod, miért érdekes ez? Őrzöm a diplomákat, vagy őriztem egy jó darabig a diplomákat. Ezek kölcsönösen föl kellett olvasni egymásnak. Azért, mert ez a Sztálin születésnapja, és egyébként ez a Cseka megalakulásának

az ünnepe. Tehát én még 90 december elején, vagy közepén rövid ünnepi beszéden veszek részt, vagy mondok az ungvári főkapitányságon. Vlagyimir Mihajlovics Szirik tábornok volt az akkori főkapitány, aki utána mellesleg konzul volt Budapesten, Ukrajna első idetelepített konzulja. És ugye ezt követően mi minden hónapban találkoztunk. Tehát mi megéltük azt, hogy egyszer csak már nem Szovjetunió volt, hanem Ukrajna, akkor megértük az új főkapitányt, ak, aki már ukránul beszélt, de az egész megyében nem találtunk akkor az állományban ukrán tolmácsot, de aztán kiderült, hogy ugyanolyan jól beszél oroszul, és akkor megoldottuk ezt oroszul. Én még országos főkapitány úrral, Forgács úrral, én még repülővel '96-ban jártam Kijevben, ahol az ukrán-magyar rendőri barátságot éltettük, és nagyon komoly pohárköszöntőkkel adtunk nyomatékot az együttműködésnek, és szoros kapcsolat volt, a bűnügyi szolgálatok pedig havonta egyeztettek és cseréltek adatokat, tehát ez az együttműködés töretlen volt. Ugyanez vonatkozik a románokra a román főkapitányokkal, a szatmárnémeti főkapitánnyal is minden hónapban, minden második hónapban találkoztunk, kötöttünk egy megállapodást egy kézfogással, hogy nem politizálunk minden alkalommal, vendégül láttuk egymást, kölcsönösen teniszmeccseket játszottunk, nagyszerű beszélgetéseket folytattunk, és kicseréltük a bűnügyi adatokat, amit ki kellett cserélni, tehát harmonikus volt az együttműködés. Egy idő után kialakult a holland rendőrséggel egy nagyon korrekt együttműködés, én még ma is több tárgyat örök belőle. Egy Cybrand van Hurst nevű holland Smidteri leideni főkapitány volt megbízva azzal, hogy a holland rendőrség támogassa a magyar rendőrség demokratizálását, olyan élményekben volt részünk, küldöttségeket küldtünk, fogadtunk, kicseréltük a tapasztalatokat. Ezek egészen konkrét dolgokig lemennek. Nekik akkor már volt környezetvédelmi őrük, nekünk nem volt, mi is elkezdtünk a környezetvédelemmel foglalkozni, hogy őnekik akkor a rendőrség bejáratánál volt már recepciójuk, és nem fegyveres őrök vigyáztak, akkor elkezdtünk ilyen irányba. Rengeteg dolgot tanultunk a hollandoktól, és rengeteg dolgot tanultunk mi is, ők is tőlünk. '94-ben, akkor még olyan fontosak voltunk, hogy az Egyesült Államok Külügyminisztériuma a húsz főkapitányt kivitte Amerikába, egy majdnem egy hónapos tréningre, és mi FBI akadémián egy hónapig képeztek bennünket a demokratikus játékszabályokra. Mellesleg nagyon megérte. Itt a falon, hogyha megnézed, őrzöm, hogy az akkori FBI főigazgató, egy Louis Free nevű ember, azt hiszem, Bill Clinton volt akkor az elnök, mindenkivel külön lefényképezkedett, és egyébként bemutatták, bejártuk az FBI központot, megmutatták nekünk a DNS-azonosítót, akkor még fantasztikus műhelyüket. Rendőri együttműködés keretében például az olasz Rita-ügyös emberölési ügyben, ők végezték az azonosítást, megalakult Budapesten az FBI Akadémia, egy

Szabolcs megyéből elszármazott fiatalember lett az FBI ügynök, az igazgató egy, nevezzük nevén, egy Kacziban László nevű rakavazó elszármazott, de már Amerikában született fiatalember, aki kiváló együttműködési készséggel szinte napi kapcsolatban álltunk vele. Szóval jártunk a francia rendőrségen autóbusszal egész Franciaországot beutaztuk és mindenütt a legmagasabb szinten fogadtak bennünket, és ugyanez vonatkozik a svájci kantonokra. Közös bált szerveztünk a holland rendőrséggel, ahol rendőrségi zenekarok mérték fel a tudásukat. Én csak azért mondom el neked, mert ti ezt nem érzékelhettétek. Abban az időben volt a rendőrnapi az első megszervezése, őrzöm a fényképet a Kossuth téren arról, hogy rendőrnapi szerveztünk kutya bemutatóval, rendőr bált szerveztünk, és a Szabolcs Szálló báltermében mulattunk az időt.

Miközben a rendőrkapitányság, maga a rendőrség nemzetköziesedik, kiterjedt nemzetközi kapcsolatokat ápol és fejleszt. A bűnözés is nemzetköziesedik, hiszen a szervezett bűnözés valami teljesen új arcát mutatja a kilencvenes években, ahol megjelenik Magyarországon az ukrán szervezett bűnözés, éjszakai szórakozóhelyek, vagy éppen a KGST piacra árusként érkező ukrán állampolgároktól való védelmi pénzszedésben. Ezeket a jelenségeket, vagy ugye a lopott személygépkocsik határokon átvittetése.

Ezeket mi kezeltük. Tehát én azért mondtam, hogy vannak elévült dolgok. De ugye 30 év után lehet beszélni arról, hogy a védelmi pénzszedést úgy sikerült abban megszüntetnünk, hogy egyébként egy ikarusz autóbusszal beültettük a kommandósainkat, és itt fuvaroztuk őket ukrán rendszámmal a 4-es úton, és vártuk, hogy rabolják ki őket, és aztán meg is próbálkoztak a kirablásukkal, és elkaptuk őket. Ugyanez vonatkozik arra, hogy a piacon föl kellett számolni ezt az itt a piros, hol a piros játékot az ukrán bűnözőknek a magyarországi megjelenésére. Mi teljesen fel voltunk készülve, tehát itt szélsőségek nem voltak a megyénkben. Autólopások száma Budapesten szörnyű volt, a mi megyénkben alig történt autólopás. Nagyon kevés volt az autólopás száma.

Ja, lopott autók egy része Kelet felé ment.

De Kelet felé ment, de hadd mondjak egy jó példát erre. Az egyik ukrán rendőri vezető egy olyan autóval, szolgálati autóval jött át egy Mercedesszel, amit egyébként Svájcban loptak el, és Svájcban loptak el, és Magyarországon keresztül vittek ki annak idején. Nyilván el kellett döntenie, hogy lefoglaljuk-e vagy nem, de nyilván én már nem is emlékszem, hogy mit csináltunk benne. De hogy mondjam, tehát nem történhetett olyan a megyében, amiről ne tudott volna a rendőrség. Különböző erővel léptünk föl benne. Ugye az utcai prostitúció mára megszűnt,

úgy látom teljesen. Van helyette más. A bűnözők, fiúk, lányok. Én ügyvédként is mondom, hogy rájöttek, hogy Magyarországon túl nagy kockázat ez. Itt azért erősebbek a rendőrség is erősebb, a társadalmi viszonyok is mások. Szépen kimentek külföldre. Tömegesen mentek ki külföldre, és nem vállalják be nagyon helyesen, hogy Szabolcs megyébe kövessék el azt, amit kint kevesebb kockázattal el lehet követni. Ne tűnjön ez magyarázkodásnak, de én azt hiszem, hogy a rendőrség és az ügyészség, a bűnüldöző szervek az elmúlt évtizedeknek a sikertörténete. Tehát hogyha megnézzük, akkor a mi időnkben állandóan a címlapon szerepeltünk, mármint a rendőrség. Mára a rendőrség ezt visszاسzorította, hogy szóvivők jelennek meg, és a szóvivők mindig úgy elmondják ugyanazt, hogy mi történt. És ha megnézzük a híradók központi kiadásait, akkor 30 percből 25 perc bűnügyi tudósítás. Egyébként az embereket érdekli, de ezek már nagyon köztörvényes ügyek. Tehát ezek már nincsenek hatással a mindennapi életre. És természetesen vannak a hangulatkeltések, és vannak ma is, nevezzük anomáliáknak, de nem hiszem, hogy társadalmi szinten ez most problémát jelentene. A magyar társadalomban a megosztottság, hogyha van, akkor az nem azon a szinten van a megosztottság, hogy most mint mondjuk, mint mondjuk, nem mondunk példát. Tehát a társadalmi megosztottság az nem a közbiztonsággal kapcsolatos. A közbiztonság az nyugvóponton van, és senki nem támadja. Ma, amit támadnak, az az egészségügy, az oktatás, a külpolitika, a szociálpolitika, de az a klasszikus támadás a rendőrség és a bűnöző szervekkel kapcsolatban nincs, ami a mi időnkben volt.

A lakossági hangulatot viszont a '90-es években néhány nagyon nagy sajtófigyelmet övezünk, kiemelt, hogy azért elég erősen alakította. Beszéltünk már a pápalátogatásról. A pápalátogatást megelőzőleg közvetlenül napokkal előtte a híres nyíregyházi postarablás, az egy ilyen filmbe illő jelenet volt, ahol, ha jól emlékszem, a frissen felújított püspöki palotában sorozatot lőttek, és autósüldözés keretében aztán kereket is oldottak a bűnözők. Ezek presztízsveszteségek jelentettek a rendőrségnek, vagy éppen ellenkezőleg arra hívták fel a figyelmet, hogy mennyire fontos a rendőrségnek a kellő finanszírozása, tárgyi eszközeinek a biztosítása?

Először is én ezt úgy éltem át, hogy szerencsémre, vagy szerencsére este nyolckor én még bent voltam a rendőrségen. Két napunk, vagy három nappal a pápalátogatás előtt, és ott egyeztettük a munkát, amikor jött az ügyeletről a jelentés, úgyhogy hárman voltunk ott, Illés Kálmán kapitány szegény meghalt már, Márton Árpád nyomozó, meg talán én, míg volt valaki, annak nem tudom a

nevét, és lerohantunk, és akkor az én szolgálati autómmal bekapcsolódtunk mi is az üldözésbe. Tehát igaziból ugye menekültek, nekem volt a legerősebb szolgálati autók, tehát ennek következtében én tudtam a leghamarabb fölzárkózni az elkövetőkre. A földúton keresztül menekültek a Tokaj irányába, és ugye ott volt az, hogy Gazda módon még hátrafelé egy lövést is leadtak ránk. De nem ez volt a központi kérdés, hanem egyszer egy lassításnál kidobták a túszt, és ugye az útra, és akkor nekünk a feladatunk az volt, hogy megálltunk, és attól biztosítottuk, hogy nehogy valami baj legyen.

- Akkor az csak egy rossz pletyka volt, ahogy a frissen beszerezett golfok nem bírták a tempót a régi öreg Ladával?

Jaj, meg butaságok. Nekem egy 18-as benzines szívómotoros golf kettese volt, mint szolgálati autó. Ez volt a Lada utáni első, ez ment, mint az őrült. Tehát nem ezzel volt gond. Besötétedett, abba kellett hagyni a keresést, mellesleg akkor még lerendeltük a helikopter is lejött és éjszakai helikopterezéssel, az az élmény megmaradt bennem, hogy nagy reflektorokkal, helikopterről még kerestük. Én hadd mondjam azt, hogy azért volt más az a világ, mert akkor én főkapitányként minden fontos ügy helyszínére kimentem. Tehát én azt kötelességemnek tartottam, hogy kiemelt ügyekben halálos, több ember halálát okozó közlekedési balesethez, emberölésekhez, mindenhová fegyveres rabláshoz. Én mentem szépen ki is. Ez én azt gondolom, hogy egy helyes dolog volt. Ma ez másképpen van.

És akkor hűledezve vettem észre, hogy azt a rengeteg tölténynyomot a püspöki palota, ez a személyes élmény, mint zárójelben.

Hát igen, és még annyit áll hozzá, hogy ugye az egy hatalmas élmény volt még, hogy a pápalátogatás lement, és egyszer csak jött egy információ, hogy a Tokaji-hegyen bujkálnak valahol a fiatalok, vagy az elkövetők, és akkor megszerveztük a határőrséggel és a budapesti fegyveres beavatkozó osztállyal, meg a teljes rendőri állománnyal a hatalmas tokaji hegynek az átkutatását úgy, hogy a fentről kellett kezdeni az erősítőtoronytól, és szépen, módszeresen átfutattuk az egész Tokaji-hegyet, az szép teljesítmény volt.

És ott fogtátok meg?

Nem. Utána a Balatonnál. Mert igen, én is így emlékeztem, hogy tálcán kínálták fel magukat azzal, hogy ezt a nevet elkezdte költekezni a Balaton parton.

Egy másik ilyen kiemelt ügy, és már utaltál is rá, ez az olasz vitaügy. Ami ugye azért is egy fontos ügy, mert ha jól tudom, mai napig is felderítetlen, és emiatt

rengeteg konteó született a szervkereskedőktől, a mit tudom én, a nemi erőszakot elkövető városi elitig, tehát nagyon-nagyon sok szóbeszéd-híresztelés kelt napvilágra. Mi lehetett az oka annak, hogy egy ennyire közfigyelemben álló ügy, amiben az FBI is adott háttérsegítsége, végül is felderítetlen maradt.

- Ez azon kevés ügyek közé tartozik, ami nyilván kudarcként élem meg ma is. Én meghaladjam ezt ennek a riportnak a kereteit, kibontani ennek a történetnek minden szálát. Legyen annyi elég belőle, hogy én főkapitányként kaptam az értesítést, és kimentünk, hogy megtaláltak egy hullát a sóstói erdőben, mert a téli avar, ez egy január végi esemény, a téli avar elfújta a szél, és látszik, hogy ott van egy hulla. És azonnal mentünk, és áthívtuk Buris professzort, akkor a Debreceni Egyetem professzora, aki hullavizsgálattal és szakértőként dolgozott.

Mert ugye három hónap elteltével.

- Így van, és akkor én akkor részese voltam a kiásásnak és azonosításnak, és maradjon annyi a részletekből, hogy nem merült föl kétség akkor, hogy ez egyrészt olasz vita, másrészt, hogy ez itt egy bűncselekménynek a következménye, és arról sem merült fel kétség, hogy ki az elkövetője a cselekménynek. Aztán ugye ezt követően, hát mondjuk azt, hogy különböző érdekek úgy mozgatták, hogy pontosan az idő múlása miatt keletkeztek bizonyítási nehézségek és a bizonyítási nehézségek közül tiszteletben kell tartani azt, hogy emlékeim szerint kegyeleti joga a hozzátartozóknak az, hogy elhiszik-e vagy nem hiszik el azt, hogy az az ő hozzátartozójuk.
- Igen, ők ezt is vitatták, de hogy ők.

DNS-vizsgálat kapcsán pedig azt kell, hogy mondjam, hogy mindenki megtett mindent benne. Engem még a fővárosi, a Legfelsőbb Bíróság tanácsvezet, híres tanácsvezető bírója egy más ügy kapcsán beszélgetett velem, mármint ügyvéd koromban, és hát akkor mondta, hogy miket rontottunk el, vagy mi milyen hibák következtek be. Én akkor is elmondtam azt, hogy a legnagyobb jó szándékkal, jóindulattal jártunk el, legyen annyit talán nem sértett meg senkit, hogy volt egy 100 százalékos információ arról, hogy hol van elásv, elrejtve olasz vita. Volt egy kutatás, ami azt hiszem májusban történt az eltűnése, és az első kutatáshoz egy olyan időpontban kutattunk, amikor egyrészt nedves volt a talaj, másrészt nedves volt a fiatal növényzet, az aljnövényzet. Nem vagyok benne biztos, hogy mindenki bemászott a fák alá, a bokrok alá, hogy kellett, és a kutatás a jobb oldalra terjedt ki, tehát a Sóstói út jobb oldalára, mert oda vonatkozott az információ. Ezt követően jött hónapokkal később egy másik információ, amelyik még a fát is megmondta pontosan, hogy hol van.

És akkor pedig a kollegáim nyomkereső kutyákat hoztak, Tatabányáról bányászni a nyomkereső kutyákat, és akkor azzal újra átkutatásra került, és nem találtak semmit, és aztán jött ez a január, és kiderült az, hogy annyi volt téves az információban, hogy a két erdőrészt párhuzamosan ugyanott volt a megtalált hulla, ugyanabban a magasságban és ugyanabban a helyen, a bal oldalon, ahol mi a jobb oldalon kerestük. Tehát mindegy, már utólag nem magyarázatokat keresünk, ne is kerüljön ez ilyen részletekben.
- Szerepel a világosság. Csak.

De hogy végül is bírói szakba nem is került ide. Dehogynem, ebből került Giro. Egy Mocsár nevű elkövető volt, egy mocsárnői elkövető volt, és a végén egy Bodnár Zsolt nevű bírót felmentette. A született ítélet csak fölmentő.

És egy harmadik, ami még így borzolta a város lakosságát, ezt viszont dátumra már nem tudom megmondani, amikor lövöldözés tört ki az ukrán maffiózók között. Egy többre is emlékszem, egy Korányi úti szórakozóhely, egy családi ház az övezetben, egy korábbi tűz, mert talán itt a Zrínyi Ilona utcán is volt hasonló. Ezek nyilván akkor nagy sajtóvilágosságot kaptak, ez ilyen kiemelt ügyek esetén a megyei főkapitány az országos vezetésről kapott bármilyen instrukció felmosást, vagy egyáltalán az, hogy kezelte a rendőrség, hogy a fényes nappal az utcán filmbe illő jelenetek zajlanak a '90-es években.

Na, hogyan fogalmaztam ezt meg. Tehát abban az időben a bűnügyi tudósítások azok igyekeztek szenzációhajász módon bemutatni a történeteket. Na most ugye ennek volt is egy fóruma, volt egy Futár nevű újság, amelyik Rövid életű volt. Minden héten bulvár szintre víve hozta a szenzációkat, és ugye ennek keretében egy lövés már lövöldözés volt, két lövés az már tűzharc volt. Tehát nem volt ez annyira forró ez a pite. Mondjuk például családok közötti konfliktusban valóban egy halott is volt, azok kivételesen örmények voltak, nem örmények, grúzok voltak, Oroszországból jött grúzok, de azt megoldottuk aztán a Zrínyi Ilona utcán, hogy mondjak én is egy botrányt, azon én is föl voltam háborodva, hogy például egy őz, egy szerencsétlen kis őzgida bejött a városba, és ott legelészett a Zrínyi előtt a parkba, ott ette a fűvet, és az ügyeletre szólították, az ügyelet meg megkért egy vadászt, hogy oldja meg ezt a problémát, és a hülye vadász kiment, és ott lelőtte az őzet. Szóval mondjuk, hogy a Zrínyi utcán volt lövöldözés. De nem akarom én elbagatellizálni, csak.

Tehát úgy hozták be mindig azt, hogy a budapesti Budapesten vannak az igazi nagy ügyek, és budapestiek pedig abban voltak érdekeltek, hogy kitelepítsék ezt a legtávolabbi Szabolcs megyében.

Hozzá kell tenni, hogy ez még a kereskedelmi tévék előtti időszak, mert nyilván a kereskedelmi tévé még inkább túlexponálták ezeket.

Így van, így van. Tehát egyébként, hogyha megnézzük, akkor ma is úgy van, hogy a kereskedelmi tévékben vezető hí, az nem biztos, hogy a legfontosabb társadalmi esemény, de el kell viselnünk.

- Eljutunk 1997-ig, amikor, hogyha jól vagyok informálódva, ez a híres hírhedt Nyírfa dosszié kapcsán került Hajzer László és mint rendőrfőkapitány a támadások homlokterébe, de erősíts meg, hogy cáfolj meg, hogy a te menesztésed, vagy az ellene irányuló följelentés, az része volt ennek a nyírfaügynek, ahol politikusokat figyeltek meg, egy ilyen melléköngéje volt, vagy ez csak így az utókor kapcsolta össze az emlékezetében.

Milyen érdekes, hogy én kint voltam a múlt héten, vagy előző héten a záhonyi kapitányságon munka miatt, és a záhonyi kapitányságon egy olyan kollegával beszélgettem, aki már akkor is rendőr volt, és olyan múlt szóba került az élmények, szóba kerültek. Úgyhogy ez szóba kerül a zsúrkivadka gyár. Na most én azért azt mondom, hogy például érdemes lenne kimenni a sajtómunkásoknak, és mondjuk megnézni annak az okát, hogy ma is ott áll az enyészetnek átadva, dudvásan és elhagyatottan egy komplett vodkagyár, amire senki nem mer vele kezdeni semmit.

Baja Ferenc nevét.

Nem tudhatjuk, hogy ki, tehát pontosabban tudjuk, de ugye ez az ügy, ez egyszer csak lekerült a napirendről, és nem tudjuk, hogy hogy kezdődött, és nem tudjuk, hogy hogy végződött. Az biztos, hogy a zsúrt ki vodka gyárhoz ki kellene menni és néhány fotót csinálni róla most, hogy vajon milyen sors várt a Zsófi hivatka gyárra. Na most ami pedig a nyírfaügyet illeti. Tehát azt kell ebben látni, hog. És ez is az elévült ügyek közé tartozik, és ezt is úgy mondom el, ahogyan gondolom, de nem fejtem ki minden részletét a valóságnak. Tehát 1994-ben a választásokon győz az MSZMP és kormányalakítás, az MSZP, bocsánat, az MSZP és a kormányalakításkor az SZDSZ kapja a belügyi tárcát, az MSZP kapja a titkosszolgálatokat a belügyi tárcák közül. Ugye az én miniszterem, Kuncze Gábor, akivel nekem egyébként semmi bajom, mert kiváló ember, korrekt, tényleg azt tudom mondani, hogy mi

két évig, három évig még együtt dolgoztunk, és többször megtisztelt bennünket, szűkebb körben is eljött a főkapitányokhoz, beszélgettünk, de minden rendben volt. Viszont volt a titkosszolgálatokat felügyelő miniszter, aki egy Nikolics nevű ember volt, hogyha visszaemlékszünk rá.

Nikolics István

Na most Nikolics István viszont nem volt könnyű helyzetben, mert amikor négy évvel korábban elzavarták a három per akárhányasokat, akkor őnekik egy része sikeresen beilleszkedett a társadalomba, de volt egy rész, akinek nem sikerült a beilleszkedés, és volt egy harmadik rész, aki meg tenni akart, aki túlmozgásos volt. És ugye itt a mi megyénkben ezekből a túlmozgásosokból volt néhány, nem sok, de egy mindenképpen az is meghalt időközben, nemrég, nem túl régen, aki visszament, és akkor elkezdtek Szabolcs megyében dolgozni. Na most, na most ugye én, én javarészt láttam azokat a jelentéseket, ami a rendőrségre tartozott belőle. És hát azt kell, hogy mondjam, hogy ezeket jobb, ha a közvélemény nem is ismeri, mert akkor a legenda megdőlné, ami a szolgálatoknak a nimbuszát mindig magasan tartja, és lehet, hogy mostanra már újra magasra szágultak, de abban az időben még ez korántsem volt igaz. És akkor ugye elkezdődött a felderítéseit a megyénkben ukrán kémeknek, felderítőknak, hírszerzőknek, magyar kapcsolatok hozzácsatolásának, és egyéb izgalmaknak, ami megjelent egyébként a politikai életben is. És a politikusok pedig vevők voltak ezekre az információkra. Tehát igény volt az ilyen információkra, ahogy mondani szokták. És ezt az igényt ki is elégítették, aztán aztán megindulnak a belharcok, jönnek ilyen politikai kérdésekben döntések, hogy kivel indul majdan a szocialista párt és ki lesz, ki marad, ki lesz a zászlóvivő, és ugye senki nem emlékszik már rá, de egyszer csak kiderül, hogy a Népszabadság címlapján jön egy hír, hogy Szabolcs megyében, Nyírfa fedőnév alatt törvénytelen felderítő munkát végeztek a titkosszolgálatok, és ennek ilyen és ilyen nevű ügynök fedőnévvel irányítója is volt, és hogy ezt ki kell vizsgálni, felelősségre kell vonni az embereket, és következményei kellenek, hogy legyenek.

Az operatív vezető Földi László volt.

Hát Földi László volt az operatív vezető. Vagy legalábbis vele szemben jártak el ebben az évben. - Igen, de hogyha a Népszabadságnak elővesszük azt az akkori példányát, akkor abban fogsz találni, hogy Páter fedőnéven volt egy ügynök itt,

és a Páter fedőnevű ügynök irányítása mellett folytak ezek a munkák. Igaziból, hogyha veszitek a fáradságot, akkor megtaláljátok azt is, hogy ki a Páter fedőnevű ügynök, és igazi meglepetést fog okozni, sajnos már ő sincs köztünk. És aztán jöttek a leváltások, jöttek a lehallgatások, jöttek a felelősségre vonások, és valakinek el kellett vinnie a balhét. Tehát ugye nem akarom én magamat fölmenteni, de én azért is küldtem el neked, hogy a velem szemben indított nyomozásnak, hogy elég nevetségesek azok a dolgok, amik abban vannak.

- Főleg úgy, hogy a '90-es években zajló, mit tudom én, az olajszőkítéstől kezdve.
- Nagyon értékű személygépkocsi csempészetét. Itt olyan horderejű ügyek voltak, hogy ahhoz képest, hogy valaki ötezerrel kevesebb.

A saját jogkörében egyébként méltányossági jogkörében eljárva, vagy instruálja a beosztottjait. Nem is értem egyébként, mikor ezt így végigolvastam, hogy egyáltalán ebből hogy lehetett ügy. Ebből csak volt valami koncepció, hogy akkor bizonyos kapitányokat, nem tudom, hogy több kapitányt váltottak le.

Hatot váltottak le. Ekkor váltották le Pintér Sándort '96 őszé.

- Aki még akkor alakította országosan, aki már országos rendőrfőkapitány volt, ekkor váltották le Bodrácska Jancsit, Túrós Andrást, Valenta Lászlót, öt tábornokot. Lényegében a teljes rendőri vezérkarnak a lecserélése megtörtént. Ekkor nevezték ki Forgács Lászlót vezérnek, és ekkor volt az, hogy egy teljesen új vezetése lett a rendőrségnek, és annak én csak a második felvonásában szerepeltem, mint olyan, aki egyébként mélyen föl volt háborodva azon, hogy egyébként engem is lehallgattak. És a lehallgatásból együtt lehetett kihozni, amit te olvastál, mert ez mind lehallgatásból jött, hogyha benne is van a határozatban, hogy telefonon azt mondta, hogy azután érdeklődött, hogy ráírta az aktára, hogy. És akkor jött a június, és akkor engem meg fölhevített az egyik legjobb barátom, hogy te Laci inkább menj el, mert mindenkinek az szolgálja az érdekeit. És én akkor felálltam és elmentem '97 nyarán, '9. július 15-én azt hiszem, és a És egy ünnepélyes állománygyűlés keretében búcsúztunk, nekem annyi elégtételelem volt, hogy visszamehettem volna, de én már nem akartam visszamenni, mert nagyon messzire kellett volna menni akkor, illetve én elégtételként megkaptam azt, hogy különböző. Tehát én maximálisan élveztem a miniszter úr bizalmát is és maximálisan ma is kiváló a viszony, de mindenki teszi a dolgát. Én ezt a munkát végzem, ő azt a munkát végzi.
- Akkor tulajdonképpen ez a szocialisták közötti belharcnak volt egy.

- Ez a szocialisták közötti belharc volt, nevezetesen az, hogy nem tudom ezt bizonyítani, tehát én csak arról szólt a történet, hogy Horn Gyulával vagy Horn Gyula nélkül kell '98-ban nekimenni a választásoknak. És hogyha végiggondolod a megyei szereplőket, akkor.

- Sokas aspiráns volt a helyére.

- Igen, mert azért nem tipikus, hogy a kormány a saját kormánypárti, kiemelt politikusaikra dolgozik rá.

Igen, ennél rosszabb a helyzet, de így van. Gyakorlatilag egyből profitált a földi, aki megdicsőült és ígét hirdet a mai napig. Én azt gondolom, hogy nem az én feladatom, a gyalogságnak az a feladata, hogy ha itt az ideje, akkor el kell vinni abba a hét. Mellesleg abban különböztünk a korábbi rendőri vezetéstől, hogy mi közöttünk azért voltak szakvizsgázott jogászok, én is bírói-ügyészi szakvizsgával rendelkezem. Énnekem, hogyha el kellett jönni, akkor meg tudtam nyitni az irodámat és simán meg tudtam teremteni a magam egzisztenciáját, ami nem volt könnyű, de mindenképpen eredményes volt.

- Ez olyan, mint egy hurok, hogy ügyészként, fogdaügyészként egy sor bűnelkövetővel találkoztál, egy másik minőségben ugye a jelentések szintjén is rendőrként, aztán utána pedig ügyvédként.

De én ma is büszke vagyok rá, hogy a fogdában ülőknek a jelentős része jött hozzám ügyvédként, mert korrekt voltam vele, és az ügyészi eljárásokban is rengetegen jöttek hozzám utána, és a mai napig is, még az akkori bűnöző korosztálynak a gyerekei is az ügyfeleink közé tartoznak. Tehát én azt gondolom, hogy én aztán tényleg nyugodtan élem úgy a napjaimat, hogyha valami bajom van, akkor üzenek, hogy fiúk, el lehet csendesedni.

- Ilyenkor még nagyon fiatal voltál '97-ben. 43 éves voltál. Nyilván éltél a szolgálati nyugdíjnak a lehetőségével, ahogy mondtad. De hogy nyilván ebben a korban az ember a legtetterősebb, a legagilisabb, a legambiciózusabb. De mennyire élted meg azért a csalódásnak, hogy csalódásként, hogy a szolgálataidra nem tart igényt a kormány. És ezt azért is teszem fel ezt a kérdést, hogy van-e ennek a végül is ez nem menesztés, csak saját magamat kezdeményeztem a

felmentésben, de mégiscsak egy bizalomhiány, bizalmi vákuum. Szóval, hogy ez az egész történet mennyiben felel azért, hogy aztán a későbbiekben az akkor már legerősebb ellenzéki párt, a Fidesz.

- Országgyűlési képviselője Országgyűlési képviselője.

Fordulj oldalra, fordulj oldalra, ott van a falon a válasz rá. Tehát én büszkén vállalom azt, hogy egyébként ma is a Fidesznek vagyok a tagja. Ugyan nem járok gyűlésekre, nem élek szervezeti életet, de attól még büszkébb viselem a tandíjfizetéssel és a hétköznapi gyalog szolgálta együtt járó dolgokat. A felügyelőbizottsági tag vagyok a Sóstón, az állatparkban, ami azt gondolom, megint egy jelképes kifejezése annak, hogy szükség van az emberre. Nincsen bennem sértődés. Tehát én inkább úgy kérdezem.

Téged talált meg a Fidesz, vagy te találtad meg a Fidesz.
- Elmondom. 2007-ben eljövök, megindul ellenem a nyomozás, és akkor engem keresnek, hogy induljak a '98-as választásokon. És én a '98-as választásokon azért nem indultam el, mellesleg, akit utána helyettem indítottak, az fényes politikai karriert futott be, és szándékosan nem mondom a nevét, de nyert és fényes karrierje van.

- Merthogy nem Nyíregyházán indítottak.

Nem Nyíregyházán indítottak volna, hanem vidéken. Nincs jelentősége, így van. És akkor ugye nem indultam be, folyt az eljárás, amikor vége lett az eljárásnak, azt követően én elkezdtem az ügyvédi pályát építeni, és ugye '98 és kettőezer között én megalapoztam annyira a munkámat, az ügyfélkörömet, hogy amikor már hívtak, akkor már volt mit veszíteni. Tehát már akkor nem akartam ezt elveszíteni, mert azt jegyezzük meg, hogy az ügyvéd az egy bizalmi kérdés. Tehát az ügyvédben, aki megbízik, főleg a büntetőügyvédekben, akkor az tartósan megmarad, de hogyha te kilépsz abból a bizalmi viszonyból, akkor keresnek mást. Tehát nincs nélkülözhetetlen ember. És ebből az következik, hogy én akkor már vacilláltam, aztán '92-ben, ugye 2002-ben jöttek a Fideszbe a polgári körök alakításai. Én jó viszonyban, baráti viszonyban voltam Kozma Péterrel. Pétert én szerettem, tiszteltem és őt etalonnak tekintettem nagyon sok dologban. És Péknek nagyon sok hibája is volt persze Péternek, és akkor Péter mondta, hogy na, akkor úgyis nagy rajongója vagy Márainak, akkor itt van a Márai Polgári kör Nyíregyházán, akkor tessék és kezdjél el dolgozni benne. És akkor ugye abba a lendületbe mentem oda, és utána jött az, hogy 2006-os választásokon indultam, mellesleg nem szabad túl messzire visszaemlékezni, de abban én egy egész sikeres eredményt értem el 2006-ban.

Vojnik Mária volt az ellenfél, és csak ketten voltunk, és több mint 12 ezer szavazatot kaptam akkor.

Ugye Vojnik Mari éppen átvette az 50 százalékot, tehát az első fordulóra bejutott. Mielőtt még ezen a vonalon továbbmennénk, vagy lassan a beszélgetést befejeznénk, csak közben még egy motoszkál a fejemben egy kérdés, hogy ugye 98-ban a szocialisták elvesztik a választást. Ismét egy polgári kormány lett, jobboldali kormánya lett Magyarországnak. Pintér Sándor lett a belügyminiszter. Nem kapacitáltak, hogy ismét fölvedd a mundért? Vagy ez egyáltalán szóba se került?

Nem, szóba került, szóba került, én ekkor vissza akartam jönni, akkor még nagyon friss volt, és vissza akartam jönni, és akkor Pintér Sándor azt mondta, hogy visszajöhetek, de nem Szabolcs megyébe, és akkor egy dunántúli megyét mondott, hogy oda mehetek. Mert ugyanabba a megyébe nem mehet senki sem kétszer vissza. Énnem két kisgyerekem volt, és én semmilyen. Tehát én nem tudtam azt elképzelni, hogy én a Dunántúlra elmenjek, akár még megyei főkapitánynak is. Én ezt követően nyilván erre nem kellett nevet mondani, hanem én jelentkeztem, ő azt mondta, hogy ezen lehet gondolkodni, és én ezen azt mondtam, hogy nem.

- Nem elsősorban főkapitány, hanem szabolcsi.

- Így van, tehát én Szabolcsban szerettem volna szolgálni.Én ezt ismerem. Ezt tudtam, és akkor utána én nagyon-nagyon megtisztelő volt az, hogy én akkor évekig a Belügyminisztériumban volt állandó megbízásom, jogi ügyekben, ami azért elég fontos volt, aztán megválasztottak a Nemzeti Ügyelés Alapítvány kuratóriumi elnökének, ami abban az időben megint egy nagyon fontos dolog volt, aztán én megválasztottak megyei közgyűlési tag.gen, 2002-ben.
- Igen,

2002-ben. Így van, így van. Aztán megválasztottak a következő ciklusban a városi önkormányzatban közgyűlési tagnak 2006 és 2010 között, így van. És aztán 2010-ben pedig én hátrébb léptem még egy sorral. Ennek ne keressük az okát, nincs is nagy jelentősége mára. 13 év eltelt. Én úgy tudnám összefoglalni, hogy én a Fideszben együtt dolgoztam Seszták Oszkárral, én Oszkárt egy nagyon-nagyon a Fidesz, a Fidesz oszlopának tartom, mert Oszkár minden szempontból megfelel

azoknak az elvárásoknak, amit az ember egy politikussal szemben tud támasztani, és Oszkár nekem akkor még a kampányfőnököm is volt. És én büszke vagyok erre, de hogy mondjam, bennem, tehát azt szeretném mondani, hogy én nem tudom, hogy te hány éves vagy, de nyilván ötven. Tehát más az ember világképe, 50-60 és főleg 70 éves korban. Tehát én fölmértem azt, hogy nem Olyan nagyon-nagyon fényes karrierre nem számíthatok a politikai életben. Én nem tekintem azt túl fényes karriernek, hogyha gombokat nyomogathatok az országgyűlésbe. De ezzel nem akarok senkit sem megsérteni, félre ne értsd.

Miközben 2010 előtt, ahol azért már borítékolható volt a Fidesz győzelme, azért sokkal nagyobbakat történik.

Így van. Tehát most érted. Tehát ezt nem lehetett tudni, hogy ez mennyire biztos, tehát nem lehetett egzisztenciát építeni erre, mert akkor nem látszott az, hogy ez egy tizen vagy húsz évig, vagy ki tudja meddig tartó folyamat. Mármint ez a politikai stabilitás. Felvilágosított.

A 11-es alkotmányozás után azért már úgy sejtettem.

- Igen, de hogy mondjam, tehát mostanra ezt nem nagyon kell beleírni. A helyi politizálás kiüresedett. Mostanra alig maradt hatáskör helyben.

És látszat dolgok tömege van, és itt pedig a való világban, az ügyvédi irodában. Tehát a való világ az az, amikor megfizetnek és megdolgozol érte.

De piaci átlátható és tiszta viszony.

- Így van.

Tulajdonképpen azért azt mondhatjuk, hogy olyan nagyon nagy politikai ambíció nem volt. Ennek ellenére azért mégis a 2000-es évek elején szerepet vállaltál.

Akkor, amikor nem a legkomfortosabb, ugye, egy ellenzéki pártban politizálni, soha nem akkora, mondjuk akár szakmai, akár egzisztenciális, vagy bármilyen értelemben soha nem akkora kihívás, vagy nem akkora privilégium, mint mondjuk kormánypárti. Tehát lényegében kicsit ellenzéki oldalon, idézőjelben.

- Én, hogyha így van, de hogyha én mindig csak ellenzéki oldalon voltam egyébként, tehát én meg is fogalmaztam azt, hogy én készen állok a küzdelemre, ha szükség lesz rám ellenzéikben. Tehát én habitusomnál fogva én nem vagyok alkalmas arra, hogy ilyen besimuló, támogató hozzászólásokkal tegyen színvonalasabbá a vitát. Tehát én inkább másképpen gondolkodom a közéletéről, de elfogadom azt, hogy valószínűleg ez a rendszer az, ami igényel a társadalom, vagy ami eredményre vezet, mint látjuk, valóban ez az igazság, de hogyha belegondolok, akkor most a mai politikai elitben, a kilencvenes indulók közül már szinte senki nem maradt. Seszták Oszkár maradt még a kilencvenes indulók közül.

- Tulajdonképpen már két ilyen nagy cselés volt, mert én azt látom, hogy már azok sincsenek, akik mondjuk 2002 és 2002 között, akár a közgyűlésben, akár a városi közgyűlésben, akár a választókerületekben, tehát lényegében már kettős örökségváltás volt.

- Így van, pontosan. Pontosan. Az első garnitúra az még megvagyonosodott egy kicsit, aki ügyes volt, és az egzisztenciálisan rendben van. Ez a második garnitúra már nem olyan erőteljesen, itt már azért nem gondolom azt, hogy olyan nagyon komoly tartalékok lennének. Átalakult a rendszer, átalakult a politizálás. Én azt mondom, hogy egészen más, mondjuk egy olyan önkormányzat, mondjuk a megyei önkormányzat, amelyik irányítja és tulajdonosa a kórháznak, egy megyei kórháznak. Tehát amikor a megyei iskolarendszernek a tulajdonosa, amikor a városi önkormányzat hatalmas egészségügyi, oktatási és tudományos területeket felügyel. Önálló költségvetése van. Ez most egy másik világ volt.

- Persze, hát ez lényegében ez a totális centralizációnak az időszaka. Tulajdonképpen kicsit visszatérhetünk a '89 előtti helyzethez, ami településtelepülés.

- Hát, most ezt nem tudjuk, hogy jó-e vagy nem. Azért én azt mondom, hogy azért az sem volt teljesen jó, amikor mondjuk a vidéki iskolák igazgatói vagy tanári karja ki volt szolgáltatva a rendkívül színvonalatlan helyi polgármester kényének és kedvének. - Mindentől függetlenül nyilván az se jobb helyzet, amikor a lojalitás alapon kinevezett tankerületi vezető vonatkozásában áll fenn ugyanez a függelmi viszony, de mindegy.

-

Ha visszamennénk a kilencvenes évek legelejére az időben. Ugyanazt a pályát járnád végig, vagy maradnál az ügyészi vonalon, vagy. Utólag visszagondolva, hogy tekintesz rá?

Én dicsőségesnek tekintem, hogyha végignézel az irodában, akkor ez tele van relikviával. Tehát nyilván én dicsőségként érzem, őrzöm meg, vagy élem meg, és össze is gyűjtöm, egyenként be tudnám mutatni, hogy mihez milyen emlék kötődik, attól a kerékpártól eddig mondjuk csak ránézek. Mond neked valamit, Petkes Jóska bácsinak a neve a festőművész. - Na, Józsi bácsi is ügyfelem volt, és hozott nekem munkadíjba egy ilyen képet, vagy. vagy. vagy. hogyha megnézed ott azt a cirkuszi képet a falon. Ugye azt nem, azt ott szedte bele. Igen, tehát azt. És egy ügyfelem ajándéka, egy egész jó nevű festővel festette ezt a képet. Szóval itt azért hatalmas emlékek vannak, hogy mit csinálnék másképpen, én egyetlen dolgot csinálnék másképpen, és ezt a fiam és lányom, fiaim és lányom példáján tudom bemutatni, hogy az én korosztályom ott követett el hibát, hogy nem vált nemzetközivé. Ugye most ez se kerüljön nagyon bele a mondandóba. Ugye azt mondja az internacionálé végén a szocialista párt, amikor énekel, és nemzetközivé lesz holnapra a világ. Ez megvan neked?

Hogyne, persze.

Na, tehát ma a világ nemzetközivé vált. Nemzetközivé vált úgy, hogy ma nem az a lényege a nyelvtudásnak, hogy turista szinten tudsz-e ebédet és vacsorát rendelni, és tudsz-e elutazni valahová, hanem hogy tudsz-e angolul dolgozni. És azon a szinten, ami nemzetközivé tesz téged. Na most ugye az én korosztályom szerintem ezt elmulasztotta, javarészt. Lehet, hogy te nem, de mi nem is vagyunk egy korosztály. - Nem, de még szerintem az én korosztályom nagyjából az a legeslegutolsó, ahol még az életében nem volt ennyire kiemelt, mert amikor mi huszonevésen a kilencvenes években elkezdtük az életünket, akár az egyetemen, utána a pályánkon. Még nem volt ennyire globális a világ, meg még messze voltunk az Európai Uniótól. Tehát igazából, akik már a '80-as években születtek, és a 2000-es években lettek felnőttek. Na, ez a generáció az, ahol azért már ez elég jellemző, tehát ahol a diploma mellé nem csak lutri nyeri a nyelvvizsgát, hanem van egy eladható tudása, és ezzel teljesen egyetértek. - Gyakorlatilag én azt szoktam mondani, hogy olvasmányokból lehet a legtöbbet tanulni, és van egy bölcs, öreg ügyvéd kollega Debrecenben, aki azt a bölcsességet mondta el az ügyvédekre, hogy tudjato, az ügyvédi pálya olyan, hogy 40 éves korára tehetségtől függően mindenki megtanulja a szakma csínját-

bíjását. Mindenki tud mindent megcsinálni. 40 éves kortól haláláig pedig a különbség az emberek között az, hogy mennyire műveltek, a műveltségbeli különbség. És ugye ezen a téren kell az, hogy nemzetközivé kell válni. Ami azt jelenti, ami a fiamnak és a lányomnak is, mondjuk maradjon a fiamnál, hogy eldönti azt, hogy hol dolgozik, hogy Spanyolországban vagy Németországban, és eldönti azt, hogy itthon is megteheti ezt. És mit tudom én, a másik fiam eldönti azt, hogy most éppen egy spanyol barátnője van, akivel majd meghozzák a döntést, hogy a 80-as, 90-es években születtek, azoknak már igen. - És a mi korosztályunk ebben nincs benne, a rendőrség is tudod, úgy van, hogy amikor én odakerültem, még nem volt számítógép, és nekem egy lata volt a szolgálati autóm először. Aztán mostanra eljutott a rendőrség arra a szintre, amit te látsz, de ugye ebben benne van az, hogy mára a robotzsaru rendszertől a teljes informatikai támogatásig, a rendőrség fatengelyes világból belépett az informatikai világban. És ez nem ugyanaz már.